B&O Bijbel & Onderwijs

MAGAZINE

JAARGANG 20 - NUMMER 4 - DECEMBER 2017

De spil van het gezin: de vader
Herstel van het vaderschap. Opvoeden hoe doe ik dat?

Bekijk pesten eens anders.
Een veilige plek op school en een warm nest thuis belangrijk voor ieder kind

Wat lezen je (klein)kinderen?
Vijf stappen om je kinderen te beschermen tegen occulte beïnvloeding

Uitgangspunt Bijbel & Onderwijs

Bijbel & Onderwijs wil de christelijke levensbeschouwing in opvoeding en onderwijs integreren. Die levensbeschouwing

- **baseert zich op de Bijbel (bijbelcentrisch),**
- **is gericht op de persoon van Jezus Christus (christocentrisch).**

Colofon

B&O Magazine
Uitgave: stichting Bijbel & Onderwijs
20e jaargang, nr. 4, december 2017.

Periodiek voor leden en donateurs van stichting Bijbel & Onderwijs.

Bestuur
J. Hobé, E. Ligtenberg,
mevr. drs. I.Matzken MA, ing.,
ing. S. van der Meer, J. Oudshoorn,
L. Snijder

Bureau (kantoor)
Wilgenhof 34, 4283 JB Giessen
Tel. 0183 449 793
Openingstijden
Dinsdagmiddag en donderdagmiddag
van 13.00 - 16.00 uur

Redactie
Bestuur

Aan dit nummer werkten mee
J.Hobé, dr. W.Hoek, mevr. B.Kjos,
ing. S. van der Meer, W.Smith, Z.Wijnands

Redactie- en correspondentieadres
Wilgenhof 34, 4283 JB Giessen
Tel. 0183 449 793
E-mail: info@bijbelenonderwijs.nl
secretaris@bijbelenonderwijs.nl
Website: www.bijbelenonderwijs.nl

Lidmaatschap en opzegging
Het lidmaatschap van stichting Bijbel & Onderwijs bedraagt €15,- en loopt van 1 januari t/m 31 december.
Opzegging dient plaats te vinden vóór 1 december.

Overname van artikelen is alleen toegestaan met toestemming van de redactie.

Testament
Wilt u onze stichting testamentair gedenken? De ten naamstelling dient te luiden: stichting Bijbel & Onderwijs te Giessen. De stichting bezit rechtsgeldigheid en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, dossiernummer 40507771

IBAN nr. NL67INGB0000824575
BIC nr. INGBNL2A

Vormgeving en Druk:
WoodyDesign Multimedia, Veenendaal

Deze keer in het magazine:

3 **Vooraf**
De matroos en de filosoof

4 **Bekijk pesten eens anders.**
Een veilige plek op school en een warm nest thuis belangrijk voor ieder kind

7 **Wat lezen je (klein)kinderen?**
Vijf stappen om je kinderen te beschermen tegen occulte beïnvloeding

8 **Onvruchtbare werken der duisternis (Ef 5:11)**
Beknopt overzicht van het occultisme

10 **De spil van het gezin: de vader**
Herstel van het vaderschap. Opvoeden hoe doe ik dat?

12 **Wordt dat mogelijk?**
"MENS IN LABORATORIUM GEMAAKT!"

15 **De naam Judas in De Uitnodiging (The Shack) van William Paul Young**

16 **Kinderen en de identiteit van christelijke scholen**
Welke leer krijgen onze kinderen op christelijke scholen?

15 **Kort nieuws**

Vooraf...

De matroos en de filosoof

Wie kent dat niet dat je door een bepaald verhaal aan 't denken wordt gezet. Het gaat dan niet alleen om levenslessen, maar ook om Bijbelse waarheden. Zo had ik dat met het volgende fragment.

Op een oceaanstomer bevond zich een filosoof als passagier. Deze man gaf groot op van zichzelf en keek met minachting neer op diegenen die niet zoveel gestudeerd hadden als hij. Hij raakte op een gegeven moment in gesprek met een matroos en wilde weten wat deze van de wetenschap geleerd had. Dat onderzoek viel hem tegen, want hij antwoordde hooghartig: "Ik zie, vriendje, dat je bijna niets waard bent in de maatschappij, want je schijnt weinig gestudeerd te hebben." De matroos antwoordde: "Ik weet zeker dat ik goed zwemmen kan en dat komt in mijn beroep heel goed van pas." De filosoof lachte erom en draaide de matroos de rug toe. Een aantal dagen ging voorbij en er ontstond een hevige storm. Het schip werd heen en weer geslingerd en ging de ondergang tegemoet. Het liep zelfs vol met water en hoewel het land al in de verte zichtbaar was, kon het niet meer boven water blijven.
De filosoof die zo bleek als een doek radeloos op het dek rondliep, kwam op de matroos af en zei tot hem: "Ach, mijn vriend, ik zie dat het schip aan het zinken is en binnen een uur ten onder zal gaan, zodat wij de dood in de golven zullen vinden, wat kunnen wij daartegen doen, want ik heb gehoord dat de reddingboten al vol zitten!"
De matroos keek hem aan en zei: "Nu komt wat ik geleerd heb goed van pas; ik zal naar het land proberen te zwemmen, maar hoe graag ik u ook zou willen redden, ik zie geen kans u zo ver mee te slepen. Arme man, nu helpt uw wetenschap u niet." En zo was het ook. De matroos wierp zich in zee en bereikte met grote krachtsinspanning al zwemmende de kust, terwijl de filosoof verdronk.

De genoemde levenslessen en Bijbelse waarheden liggen voor de hand? Ik noem er slechts enkele. Wie uit de hoogte op iemand neerziet, heeft de Bijbel tegen zich. Denk eens aan Jac 4: 6: *God wederstaat de hoogmoedigen.* Opvallend is hoe de levende God juist de nederigen sterkt en troost. Als voorbeeld geef ik: *Bij de verbrijzelde en nederige van geest woon Ik* (Jes 57:15). En op welke kennis ga je prat? Graag citeer ik Col 2:2: *Christus, in wie al de schatten der wijsheid en kennis verborgen zijn.* In datzelfde hoofdstuk vermaant Paulus de Colossenzen: *Laat niemand u medeslepen door zijn wijsbegeerte* (2:8). Hij wijst dan op de overlevering der mensen en de wereldgeesten. Wat een wijsgeren zijn er in de loop van de eeuwen geweest. Ze bieden ijdele hoop.

En wat die kennis betreft, ligt de vraag voorhanden of kennis van mindfulness, yoga, reiki en noem diverse Oosterse therapieën en Amerikaanse persoonlijkheidstrainingen maar op, zin hebben of scherper de Heere Jezus verheerlijken. Hoe duidelijk is wat dat betreft het uitgangspunt van Bijbel & Onderwijs: **De Bijbel alleen en Jezus Christus alleen.** ■

J. Hobé

De heer Hobé is bestuurslid van Bijbel & Onderwijs en is bij het ministerie van Binnenlandse Zaken werkzaam.

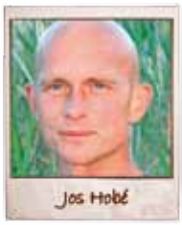

Bekijk het pesten eens anders.

Een veilige plek op school en een warm nest thuis belangrijk voor ieder kind

Introductie

Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen is het van het grootste belang dat ze zowel thuis als op school een veilige plek hebben. Helaas toont onderzoek aan dat dit voorrecht voor steeds minder kinderen vanzelfsprekend is. Zo is ruim 40% van de kinderen niet veilig gehecht aan de ouders. Daarnaast zijn steeds meer leerlingen slachtoffer van pesten.

Notoire pesters

Het is inmiddels 4 jaar geleden dat ik een boek mocht publiceren met de titel *'Als je wordt buitengesloten. Hoe ouders en leraren een einde kunnen maken aan pesten op school'.* Dit boek is vooral het resultaat van een omvangrijke literatuurstudie. Tijdens die studie viel het mij op dat er een aantoonbaar verband is tussen de ontwrichting van steeds meer gezinnen, en de enorme toename van pestgedrag op scholen. Het trof me dat de Zweedse onderzoeker prof. Dan Olweus al ruim 3 decennia geleden signaleerde dat notoire pesters meestal niet zo'n goede band hebben met hun ouders, terwijl hun slachtoffers dat vaak juist wel hebben. Bovendien blijkt uit onderzoek dat de meeste notoire pesters al op relatief jeugdige leeftijd een strafblad hebben.

In de Ottho Gerhard (OG) Heldringstichting heeft men onderzoek gedaan naar het verband tussen antisociaal gedrag en het ontbreken van veilige hechting. Zoals u waarschijnlijk weet, is de OG-Heldringstichting een gesloten inrichting voor jongeren met ernstige gedragsproblemen. Uit dat onderzoek bleek dat 93% van de jongeren die daar vastzitten niet veilig gehecht is aan hun ouders. De resterende 7%, die dus wel veilig gehecht is, laat zien dat veilige hechting niet altijd een garantie is dat die jongeren wel op het rechte pad blijven, maar de kans dat ze ontsporen is statistisch gezien veel kleiner. Stel je voor dat iedereen veilig gehecht zou zijn aan z'n ouders, dan kunnen we 90% van de gevangenissen sluiten.

Verkrijgbaar in de webshop www.bijbelenonderwijs.nl

Frustratie en jaloezie

Nu is het overigens zeker niet zo, dat alle kinderen die niet veilig gehecht zijn aan hun ouders, criminelen worden. Het zijn met name degenen van het zogenaamde ontremde type, die hun frustratie gaan afreageren op anderen. **Frustratie** en **jaloezie** zijn dan ook twee belangrijke oorzaken van hun pestgedrag. Gefrustreerd vanwege de verstoorde band met hun ouders en ook jaloers vaak vanwege het levensgeluk van een ander. Anderzijds zijn er echter ook kinderen van het geremde type. Bij hen

zien we dat de frustratie over de verstoorde band met hun ouders meestal eerder naar binnen slaat. Veel van deze kinderen ontwikkelen bij het ouder worden psychische problemen. Circa 90% van de psychiaters zouden overbodig worden, als alle kinderen veilig gehecht zijn aan hun ouders.

Intergenarationele overdracht

Uit onderzoek blijkt verder dat mensen die geen goede band hebben met hun ouders, later meestal ook kinderen krijgen die niet veilig gehecht zijn. Gedragswetenschappers noemen dit intergenerationele overdracht. Het zou goed zijn dat we ons eens afvragen of we als kind veilig gehecht waren aan onze ouders, of we zijn opgegroeid in een warm nest. Dat is belangrijk, want het onder ogen durven zien dat je als kind niet veilig gehecht was, is de eerste stap in het doorbreken van deze negatieve intergenerationele overdracht.

Onthechting

Tal van maatschappelijke ontwikkelingen leiden er toe dat het gezinsleven steeds verder wordt ondermijnd. Het gezin is de hoeksteen (= fundament) van de samenleving. Sloop dat fundament en je krijgt vanzelf een keer het dak op je hoofd. Onze postmoderne samenleving kenmerkt zich door onthechting. De gevolgen laten zich raden. In dit en volgende artikelen willen we hier nader op ingaan. Wat kunnen ouders er aan doen dat hun gezin een warm nest is, waarin kinderen zich goed kunnen ontwikkelen?

Het is voor de ontwikkeling van kinderen van het grootste belang dat ze veilig gehecht zijn aan hun ouders. Zo is het trouwens ook van groot belang dat ze op school een veilige plek hebben. Er zijn in ons land vele duizenden mensen die ernstig psychisch beschadigd zijn, omdat ze op school jarenlang werden gepest.

Pesten is de afgelopen decennia een groot probleem geworden. Een onderzoek van ruim 20 jaar geleden bracht al aan het licht dat circa 380.000 leerlingen er het slachtoffer van waren. En in de jaren daarna is het alleen maar omvangrijker en vooral agressiever geworden, ook door de invloed van internet. Toch worden de gevolgen van pesten helaas nog vaak onderschat.

Gevolgen van pesten

Wat doet pesten eigenlijk met je? De eerste gevolgen van pesten zijn angst en stress, want als je wordt buitengesloten, kan het bijvoorbeeld zomaar gebeuren dat je na schooltijd wordt opgewacht. Het kan ook zijn dat ze je een hele tijd met rust laten. Maar altijd is er die onzekerheid dat je niet weet wat je te wachten staat. Voor zo'n leerling is meestal wel één ding zeker: Als ze je weer opnieuw aanvallen, is er niemand die je kan of wil helpen. Wat het nog erger maakt, zijn de tegenstrijdige adviezen die volwassenen geven. *'Je moet ze negeren',* zegt de één, *'dan stopt het vanzelf.' 'Nee',* zegt de ander, *'je moet zeggen: "Stop, hou op!"'.* En weer een ander zegt: '*Je moet maar eens terugslaan.'* Dit soort adviezen leiden echter zelden tot de oplossing en maken het meestal alleen maar erger.

Als angst en stress te lang duren, leidt dat tot psychische schade. Veel leerlingen worden er depressief door, gaan lijden aan een beschadigd zelfbeeld en krijgen psychosomatische klachten zoals hoofdpijn, buikpijn, vaak verkouden, huiduitslag, enzovoorts. Veel gepeste leerlingen hebben bovendien zelfmoordgedachten.

We zien bij deze leerlingen vaak dat de cijfers op school geleidelijk of abrupt verslechteren.

Wat gebeurt er met een leerling die voortdurend met angst en stress naar school gaat en die daardoor psychisch beschadigd is geraakt? Die zal zich steeds vreemder in de klas gaan gedragen. Dit sociaal onhandig gedrag van slachtoffers is meestal een gevolg van pesten. De zogenaamde passieve slachtoffers trekken zich terug uit het sociale leven van de klas, en houden zich het liefst zoveel mogelijk afzijdig, in de hoop dat ze dan met rust worden gelaten.

“Veel leerlingen worden depressief door pesten en gaan lijden aan een beschadigd zelfbeeld en krijgen psychosomatische klachten zoals hoofdpijn, buikpijn, vaak verkouden, en huiduitslag.”

Bij de provocerende slachtoffers zien we om dezelfde reden dat ze terugslaan of terugschelden. Meestal werkt ook dit averechts. Leerlingen die langdurig zijn gepest, kunnen gekke dingen gaan doen, en dat komt doorgaans niet omdat ze gek zijn, maar omdat ze beschadigd zijn.
De gepeste leerling krijgt vervolgens steeds meer te maken met onbegrip van klasgenoten, maar helaas meestal ook van leraren. Want deze leerkrachten merken doorgaans weinig of niets van het pesten, omdat dit in het geniep gebeurt. Maar ze zien wel die ene leerling die steeds meer moeite heeft om zich te handhaven in de groep. Als het pesten dan uiteindelijk - soms pas na een lange tijd aan het licht komt, denken leraren vaak dat het slachtoffer dit zelf heeft uitgelokt.
Zo raakt een slachtoffer gevangen in een vicieuze cirkel, waar je op eigen kracht niet meer uitkomt. Dit wordt ook een neerwaartse spiraal, want de pesterijen leiden tot steeds meer psychische schade, de leerling zal daardoor steeds meer vervreemden van de rest, het onbegrip neemt toe, de pesterijen worden nog agressiever, enzovoorts.

Schadelijk

Pesten is echter niet alleen voor het slachtoffer schadelijk. Het is juist voor kinderen die pesten, omdat ze thuis een warm nest missen, van het grootste belang dat ze op school leren dat je ook op een andere manier met elkaar kunt omgaan. Anders dan ze thuis gewend zijn. Juist voor deze kinderen is het belangrijk dat de school een veilige plek is. Daarnaast zijn er nog de kinderen uit de 'zwijgende' middengroep. Zij zien dat een ander kind wordt gepest, maar ze houden hun mond, vaak uit angst dat ze zelf een volgend slachtoffer worden. Ook zij zijn in feite slachtoffer van de onveilige sfeer op school.

Geneigd tot alle kwaad

De omstandigheden thuis en op school hebben een enorme invloed op de ontwikkeling van kinderen. Humanisten zullen dit van harte beamen. Volgens de humanistische mensvisie is de mens van nature geneigd het goede te doen. Het zijn volgens hen louter de omstandigheden die er voor zorgen dat we het verkeerde doen. Daarmee zien zij echter een belangrijk feit over het hoofd. We zagen hierboven al dat 7% van de jongeren die vastzitten in de OG Heldringstichting, wel veilig gehecht is aan de ouders. De omstandigheden verklaren dus niet alles! De Bijbel doet dat wel. Zo weten we uit Gods Woord dat mensen sinds de zondeval geneigd zijn om God en de naaste te haten. Ook onze frustratie en jaloezie zijn er het directe gevolg van. En die frustratie en jaloezie zijn weer belangrijke oorzaken zijn van pesten. Ieder mens - en ook ieder kind - heeft wel iets van die frustratie en jaloezie in zijn hart. De wortel van het kwaad zit dus in ons hart, en negatieve omstandigheden zijn als Pokon, die dat kwaad enorm kan laten groeien. Ook dat weten we uit de Bijbel. Zo is de Bijbel ook het enige middel dat het kwaad bij de bron kan aanpakken. Zoals de Heere Jezus aan Nicodemus duidelijk maakte: zonder wedergeboorte kunnen wij het Koninkrijk van God niet ingaan.

De humanistische visie

Humanisten hebben een andere visie op de diepste oorzaak van het kwaad. Daarom zullen zij ook voor een andere aanpak van het pestprobleem kiezen. Zo gebruiken veel (christelijke) scholen de Kanjertraining. Volgens Gerard Weide, de bedenker van deze training, willen kinderen eigenlijk helemaal niet pesten, maar willen zij juist het goede doen. Het gaat volgens hem echter fout, omdat kinderen niet geleerd hebben het goede te doen, maar juist verkeerd gedrag hebben aangeleerd. Met de Kanjertraining wil men hen verkeerd gedrag afleren en goed gedrag aanleren. Helaas ziet men zo voorbij aan de diepste oorzaak van pesten en maakt de Kanjertraining het probleem veelal eerder erger, dan dat het een oplossing biedt.

Zie webshop www.bijbelenonderwijs.nl

Dat veel christelijke scholen kiezen voor de Kanjertraining, laat zien hoever zij vervreemd zijn van het Bijbels denken. We vinden deze training ook op steeds meer reformatorische scholen. Wat is er toch aan de hand binnen de kerken dat dit soort methoden zo vanzelfsprekend wordt geaccepteerd? Op die vraag willen we in één van de volgende artikelen terugkomen.

Tot slot

Er is een aantoonbaar verband tussen de toename van pesten op scholen en het feit dat onze samenleving in een fase van onthechting verkeerd. In mijn boek gaat het daarom ook over relatie tussen pesten en veilige hechting. Meer dan een kwart van het boek gaat over veilige hechting. Wat is veilige hechting eigenlijk? Wat kan de hechting van ouders en kinderen verstoren? En hoe kunnen ouders de band met hun kind versterken? Ook op deze en andere vragen willen we later in enkele artikelen nader ingaan. Uiteraard Deo volente: Zo de Heere wil en wij leven! ■

Zeger Wijnands schreef zijn boek *Als je wordt buitengesloten. Hoe ouders en leraren een einde kunnen maken aan pestgedrag* naar aanleiding van eigen ervaring als leerling, leraar en vader. Meer informatie op www.alsjewordtbuitengesloten.nl. Op Youtube staan videofragmenten van de boekpresentatie. Eén daarvan heeft als titel *Stop, hou op met de Kanjertraining (en met Rots en Water)!*

Wat lezen je (klein)kinderen?

Vijf stappen om je kinderen te beschermen tegen occulte beïnvloeding

Mevr. Berit Kjos heeft een brochure geschreven over "Populaire boeken die het occulte bij kinderen introduceren en 5 stappen die u kunt nemen om uw kinderen te beschermen", een uitgave van www.lighthousetrailsresearch.com. Het onderstaande artikel is een samenvatting.

1. Persoonlijke voorbereiding

Bid als familie om onderscheidingsvermogen en wijsheid om goede boeken te zoeken. Geniet samen van boeken die Gods waarden tonen. Voorlezen stimuleert de meeste kinderen om van lezen te houden, terwijl ze je ook in staat stellen je kinderen liefde voor verrijkende boeken bij te brengen. Als je kinderen voorleest, leren ze gezonde boeken met goede zaken te associëren. Als kinderen de waarheid kennen, kunnen ze de leugens ontdekken. Zet jezelf ertoe je te verdiepen in het Woord van God. Ga samen een Bijbelstudieprogramma volgen.

2. Wees alert voor misleiding

Een christendom zonder het kruis past bij de 'moderne' tijd. Het ontkent de behoefte van de mens tot verlossing en maakt de mens tot zijn eigen redder.

Want het woord van het kruis is voor hen die verloren gaan wel dwaasheid, maar voor ons die behouden worden, is het een kracht van God (1Korintiers 1:18). Bekijk nauwkeurig boeken die je kinderen cadeau krijgen. Wees alert op wat je peuters lezen. Boeken met grapjes binden de tegenwoordige lezers. Het doel van die humor kan zijn: seks, huwelijk, ouders en zelfs God. Sommige illustraties kunnen pornografisch zijn.

Bespreek deze Bijbelteksten met je kind: Leviticus 11:44; 20:26 en Mattheüs 5: 6, 8. Lees Romeinen 12:1-2, 9 en Romeinen 13:14

3. Controleer de publieke bibliotheek

Lees de richtlijnen en leeftijdsgrenzen van de bibliotheek. Ga na wat de omschrijving is van volwassenenliteratuur en of kinderen dit wel of niet kunnen controleren. Kinderen hebben geen kennis, wijsheid of ervaring om volwassen beslissingen te nemen en volwassen verantwoordelijkheid te dragen. Films, televisie en boeken voor volwassenen geven kinderen geestelijke stimulansen waarop ze niet voorbereid zijn.

4. Kom in actie voor de waarheid

Blijf met andere christelijke families bidden om Gods wijsheid en leiding. Laat de Heere God u bemoedigen door Bijbelse passages die de overwinning beloven aan hen die Hem vertrouwen en volgen. Zie Psalm 25:1,4-5; Exodus 14:13-14; Deuteronomium 1:30; 20:1,4.

5. Bereid kinderen voor op geestelijke strijd

Gods vijand vecht feller dan ooit om de harten en loyaliteit van onze kinderen te winnen en hij heeft allerlei hightech-instrumenten aan zijn arsenaal toegevoegd. Om zijn strategieën te weerstaan, moeten zij die kunnen onderscheiden en het Woord van God in hun harten hebben. Daarom vertelde God zijn volk lang geleden al het opvoeden te baseren op Zijn onveranderlijke waarheid en Zijn waarheid zorgvuldig te leren aan onze kinderen. (zie Deuteronomium 6: 6-7). Al ons spreken moet de aanwezigheid van God weerspiegelen: Zijn liefde, Zijn almacht, Zijn beloftes en Zijn waarschuwingen. Om te bewijzen dat onze God veel groter is dan de overvloed aan alternatieven die er zijn, moeten onze levens vertrouwen tonen onder moeilijkheden en Zijn triomf in roerige tijden. Dit is niet mogelijk in eigen kracht, maar door Zijn kracht en genade. Als kinderen in ouderen Zijn grootheid zien, leren zij Zijn beloften te vertrouwen. Zo begint en eindigt ook de wapenrusting van God (Efeziërs 6:10-18) met de kracht van Zijn Woord. Ten eerste doen wij de riem van de waarheid om, die alle andere stukken op de plaats houdt: Zijn gerechtigheid, vrede, geloof en redding. Het laatste deel, 'het zwaard van de Geest, dat is het Woord van God', betekent eenvoudig Zijn waarheid en beloftes memoriseren, onthouden en toepassen, als we dagelijkse uitdagingen onder ogen zien. De wereld kan het niet begrijpen en veel zogenaamde christenen verachten het. Maar aan degenen die van God houden, brengt het de hoop, kracht, vreugde en volharding die nodig is om in vrede met Hem te wandelen, ongeacht wat er gebeurt.

De wapens van onze strijd zijn immers niet vleselijk, maar krachtig door God, tot afbraak van bolwerken. Want wij breken valse redeneringen af en elke hoogte die zich verheft tegen de kennis van God, en wij nemen elke gedachte gevangen om die te brengen tot de gehoorzaamheid aan Christus (2Korintiers 10: 4-5). ■

Mevr. Berit Kjos

Mevr. Kjos heeft samen met haar man Andy een bediening om denkrichtingen en achtergronden van verschijnselen in kerk, gemeente en maatschappij te toetsen en te ontmaskeren.

Onvruchtbare werken der duisternis (Ef 5:11)

Beknopt overzicht van het occultisme

1. Waarzeggerij (mantiek): men wil iets aan de weet komen, dat onbekend of verborgen is – niet via Gods Woord en gebed, evenmin op menselijk normale wijze.

Relevante Bijbelteksten: Lev 19:26,31; 20:6-7,27; Deut 18:9-14; Jes 8:19-22; 44:25; Jer 29:8; Ezech 13:1-9; Micha 5:11; Hand 16:16-18; Openb 20:8; 22:15.

Men wil iets aan de weet komen over een persoon (zichzelf of een ander); over verleden heden of toekomst; over bepaalde, verborgen dingen bijv. water. Waarzeggerij geschiedt d.m.v. tussenpersonen (media), die een paranormale begaafdheid bezitten van helderhoren, -ruiken, -voelen, -weten, -zien. Deze (bewust òf onbewust) occulte media kunnen op directe wijze waarzeggen of indirect via een voorwerp (kaarten, foto, wichelroede) of bepaalde tekenen (wichelarij).

Tot het gebied van de mantiek behoort o.a.:

- astrologie (wichelarij uit de tekens van de sterren), horoscoop trekken, dierenriem en 'medische' astrologie;
- bioritmie, droomuitleg via droomboeken;
- handlezen: chiromantie of wichelarij uit de tekens van de hand;
- kaartleggen; koffiedikkijken; kruis of munt werpen; psychometrie;
- somnambulisme (onder hypnose of magnetische slaap) en trance;
- spiegelmantiek d.m.v. de zgn. magische spiegel (spiegelende voorwerpen), spiegel of kristalzien;
- spiritisme (ondervraging van geesten van overledenen). Zie de Bijbelteksten: Lev 19:31; 20:6-7,27; Deut 18:11-14; Jes 8:19. Daaronder vallen o.a. automatisch schrijven (psychografie) of spreken - dus een schrijf- of spreekmedium zijn; boodschappen uit de onzichtbare wereld, waaronder van een jezus in de 'IK'-vorm; glasdans en ouijabord; kloppen op de muur of tafel; tafeldans; verschijningen, visoenen van overledenen, waaronder van Maria, apostelen, Johannes de Doper en andere Bijbelse personen of zgn. heiligen. Men kent spiritistische films, literatuur, radio en tv-uitzendingen, séances en toneelvoorstellingen.
- telepathie;
- letten op *tekenen*, die een bepaalde betekenis zouden hebben: kosmische en natuurtekens; tekens van de kaarten, het koffiedik, het offerdier en van spiegelende voorwerpen.
- Als diagnostisch middel bij *alternatieve geneesmethoden* let men op de tekens van het electro-acupunctuurtoestel; van hand en nagel (chirologie); van de iris (iriscopie); van de pols bij de acupunctuur; van de voet (reflexologie): van de urine in het urineflesje (uroscopie) - niet te verwarren met medisch onderzoek van de urine; van pendel, wichelroede en spiegelende voorwerpen (spiegelmantiek). Andere vormen van occulte diagnostiek zijn psychometrie (d.m.v. een voorwerp); somnambulisme en trance; telepathie.
- Letten of *voortekenen*, die 'geluk' of 'ongeluk' brengen of een bepaalde gebeurtenis aankondigen: dromen; bepaalde dagen en getallen; bliksemschichten en donderslagen; geroep van vogels en vleugelslag; sterren- en wolkenbeelden; zons- en maansverduistering;
- wichelroede en pendel.

2. Men wil iets hebben, zich toeëigenen, maar niet langs de Bijbelse of menselijke normale weg, maar via bijgeloof en magie. Hiertoe behoren o.a.

Bezweringen: een oproepen van 'goede' geesten (van geluk, gezondheid enz.) en een 'afweren' van boze geesten (van ongeluk, ziekte, dood of brand enz.). Men tracht het geluk naar zich toe te halen en het ongeluk van zich af te houden:

- via *formules* (toverspreuken) bijv. toi-toi-toi; bepaalde wensen onder bepaalde omstandigheden;
- *voorwerpen*: aardstralenkastjes; amulet; brandbrieven, dierenriem; gewijde, gezegende, magisch besproken voorwerpen of water; geluksvoorwerpen (waaronder gezondheidsarmband; kettinkjes; oorbellen; ring); klavertje vier; mascotte; talisman;
- *handelingen*: afkloppen; de hulp inroepen van overledenen (bijv. Maria of zgn. heiligen);
- *kettingbrieven* overschrijven; 3 maal iets doen of zeggen (geluksgetallen).

Let op de teksten uit Deut 18:10 en 11: 10 *Onder u zal er niemand worden aangetroffen die zijn zoon of zijn dochter door het vuur doet gaan, die waarzeggerij pleegt, geen wichelaar, uitlegger van voortekenen, of tovenaar, geen bezweerder, 11 niemand die de geest van een dode of een waarzeggende geest ondervraagt of die de doden raadpleegt.*

3. Men wil iets doen, iets tot stand brengen – niet op Bijbelse of normaal menselijke wijze, doch langs paranormale weg.

 # Toverij ('witte' en zwarte magie):

- magische bereiding en samenstelling van kruiden en zalfjes;
- magische beïnvloeding, magisch bespreken, magnetiseren, wijden of zegenen van water, kruiden of voorwerpen;
- occulte geneesmethoden door middel van:
  - o occulte *begaafdheden*: magnetiseren met handen of blik (magnetische blik); telepathie.
  - o magische *formules*: belezen; bespreken; bezweren; 'gebedjes' doen. (toverspreuken)
  - o magische *handelingen*:
    - genezen op afstand;
    - magnetiseren (strijken, 'handopleggen' of magn.blik);
    - overdracht v.d. ziekte op een persoon, dier of plant;
    - spiritisme (d.m.v. overleden artsen, 'heiligen', Maria);
    - hand-in-hand- of kringgebed (kettinggebed).
  - o voorwerpen zoals aardstralenkastjes; armband; brandbriefjes; edelstenen; geluksvoorwerpen; gewijde of gezegende, gemagnetiseerde of magisch besproken voorwerpen of water; kruiden, die op magische of astrologische wijze zijn gezaaid, geoogst, bereid of samengesteld (verg. de 'medische' astrologie); hand op radio,tv, telefoon leggen tijdens de voorbede of op een tijdschrift (als "punt van contact", als medium dus) enz.

 # Spiritisme: apportes = verschijnen en verdwijnen van voorwerpen in gesloten ruimtes; automatisch muziek maken; bidden voor of plaatsvervangende doop (mormonen) voor overledenen; doden- of geestenbezwering (boek Daniël; Hand 19:13-20); levitaties zowel binnen het christendom als ook in Aziatische godsdiensten bijv. door transcendente meditatie; psychokinese en telekinese.

Voor iedereen die de Heere Jezus op een Bijbelse wijze heeft leren kennen, geldt: ***"Maar gij geheel anders: gij hebt de Christus leren kennen"*** (Ef 4:20).

SAMENGEVAT

1. Men wil iets aan de weet komen
dat onbekend of verborgen is over verleden, heden of toekomst.

2. Men wil iets hebben
en tracht het geluk zich toe te eigenen en het ongeluk van zich af te houden.

3. Men wil iets doen
om iets tot stand te brengen.

Efeze 5:11-14 (HSV)
En neem niet deel aan de onvruchtbare werken van de duisternis, maar ontmasker ze veeleer. Want wat heimelijk door hen gedaan wordt, is te schandelijk om zelfs maar te vertellen. Maar al deze dingen komen openbaar als ze door het licht ontmaskerd worden; want al wat openbaar maakt, is licht. Daarom zegt Hij: Ontwaak, u die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten. ■

DOORDENKER:

"Kleinkinderen zijn de kroon van de ouderen, en het sieraad van kinderen zijn hun vaders. "

Spreuken 17: 6l

De spil van het gezin: de vader

Herstel van het vaderschap. Opvoeden hoe doe ik dat?

Inleiding

Er zijn weinig onderwerpen die zo aan het hart van God liggen als het Vaderschap. Als ik me afvraag welke gebeurtenis mij het diepst heeft geraakt in mijn leven dan was dat mijn wedergeboorte. Jezus noemt alleen al in het Johannes evangelie God meer dan 100 keer "de Vader" of "zijn Vader". Pas na zijn opstanding zegt Hij tegen zijn discipelen in Johannes 20:17 "Ik vaar op naar **mijn Vader en uw Vader".** Jezus kwam op aarde, stierf aan het kruis, stond weer op uit de dood om mensen wedergeboren te doen worden, zodat zij God als hun eigen Vader leren kennen. **Hoe zouden wij het vaderschap invulling kunnen geven zonder dat wij eerst wederom geboren zijn?**

De tweede diepe ervaring die ik in mijn leven mocht mee maken was, nee niet mijn huwelijk, maar de geboorte van mijn eerste zoon! De huwelijkssluiting was natuurlijk prachtig geweest, maar daar was ik ten volle bij betrokken. De daaropvolgende zwangerschap probeerde ik zoveel mogelijk te beleven. We hadden een "wekenoverzicht" waarin iedere week stond hoe de baby groeide, welke organen gevormd werden enz.. De uitgetelde datum kwam in zicht en toen kwamen de weeën. We gingen naar het ziekenhuis en ik mocht bij de bevalling wezen. Wat ik ook deed of hoe ik mij ook inleefde ter plaatse het was mijn vrouw die de bevalling deed. Ik stond erbij en keek ernaar. Maar wat een onbeschrijfelijke diepe ervaring de geboorte van je eigen zoon.

Maar dan!?! Hoe gaat het met de opvoeding? Wie doet dat? Wat is de rol van de vader ? Vragen voor jonge ouders en als de kinderen al het huis uit zijn en we soms moeten vaststellen dat onze kinderen gescheiden zijn of niet meer de kerk/gemeente bezoeken dan komt de vraag boven: "Heb ik het verkeerd gedaan?" Voldoende reden om eens na te denken over opvoeden.

De 'Spockgeneratie'

Ik ben van de 'Spockgeneratie'. Het boek, *"Baby- en kinderverzorging& opvoeding"*, van deze bekende Amerikaanse kinderarts lag in ons huis en dat werd op ons toegepast. Dit boek (eerst uitgave 1946) was na de Bijbel het meest verkochte boek in Amerika tijdens het leven van dr.Spock en is in 39 talen vertaald en met actualisaties nog steeds ook in Nederland verkrijgbaar.

Het boek was revolutionair, goed leesbaar en benadrukte de intuïtieve rol van de ouders. Het boek begint met de zin **"Vertrouw op jezelf. Je weet meer dan je denkt te weten."** Het benadrukte de individuele aanpak per kind waarbij per levensfase en bijbehorende behoeften op basis van de psychoanalyse (Freud) invulling aan de opvoeding werd gegeven. Hij pleitte voor meer genegenheid en minder discipline. Het was een opzoekboek waarbij ouders een oplossing voor hun eigen situatie konden vinden en sloot dus aan bij de "self-help-generatie". De Nederlandse editie werd aangepast aan de hier geldende situatie en ook door de jaren heen geactualiseerd aan

maatschappelijke trends zoals de 'vrije opvoeding' in de jaren zestig, 'gender-neutraliteit' van de jaren zeventig en 'veganistische (= afzien van dierlijke producten) levensstijl' uit de jaren negentig. Ook komen onderwerpen naar voren als opvoeding in een één ouder gezin, dagopvang, homo-ouders en gelijkheid tussen ouders in de opvoeding. Kortom hij ging mee met zijn tijd en dreef daarmee verder af van de Bijbel. Ik sta hierbij langer stil vanwege zijn grote invloed op het opvoeden gedurende meerdere generaties in Nederland en omdat ik niet andere opvoedkundige ontwikkelingen in het bestek van dit artikel verder kan behandelen. Wat is er van de 'Spock-generatie' geworden? Materieel gezien ging het voor de wind, maar **moreel en geestelijk gezien kunnen we vaststellen dat veel gezinnen er droevig bij staan zowel in onderlinge relaties als in de relatie met God.** De God die zo graag onze Vader wil zijn. Hoe komt dat? Bij het lezen van de eerste woorden in het boek van dr. Spock ging de wissel om. "Vertrouw op jezelf. Je weet meer dan je denkt te weten", is dat niet dezelfde echo die we kennen uit de mond van de vader der leugen: *"Gij zult als God zijn"* (Gen 3:5). De boom was begeerlijk om daardoor verstandig te worden. Maar Paulus zegt in Rom 1:21: *"maar hun overleggingen zijn op niets uitgelopen, en het is duister geworden in hun onverstandig hart. Bewerende wijs te zijn, zijn zij dwaas geworden."*

Opvoeden tot wat en tot wie?

Opvoeding is het proces waarin een kind wordt gevormd naar de normen en waarden van zijn/haar opvoeder(s) en daarmee meestal naar de voornaamste normen en waarden van de samenleving waarin hij leeft. Voeden wij onze kinderen op tot hemelburger of alleen tot burger van de Nederlandse samenleving? De achterliggende filosofie van de opvoeding is door de eeuwen heen aan verandering onderhevig geweest, maar de Bijbelse visie niet. Opvoeden beoogt behalve socialisatie van het kind ook het tot zelfstandigheid brengen. De maatschappij hanteert daarbij de leeftijd van 18 jaar (o.a. stemmen, studiebeurs, volledige zelfbeschikking). Industrialisatie en secularisering hebben geleid tot verzelfstandiging van het individu ten opzichte van de groep. Daarmee is de zelfstandigheid opgeschoven richting individuele onafhankelijkheid, een voorportaal van eenzaamheid.

Vanwege schaarse woonruimte in de jaren vijftig en zestig kon je trouwen als je woonruimte en een inkomen had. Werk was geen probleem tot de eerste oliecrises (1974). Men trouwde jong. Daarna werd de link tussen werken, wonen, trouwen en kinderen krijgen steeds losser. Was je volwassen, als je uit huis ging om te studeren of als je een baan had? De vraag is wat is volwassenheid? De hersenen bereiken doorgaans pas hun volwassen vorm en omvang in de leeftijd van 21 en 24 jaar. Met name de hersencentra die wezenlijk zijn voor het beoordelen van risico's, voor lange termijnplanning en voor zelfbeheersing, het beheersen van impulsen en gevoelens, zijn nog 'onder constructie'. Vanuit Bijbels perspectief zouden we daaraan toe moeten voegen dat je pas volwassen bent als je de Heere Jezus hebt leren kennen. De wet is dus een voogd, een opvoeder, voor ons geweest tot Christus (Galaten 3:24).

Gods plan

Gods welbehagen is alleen in Christus. Daarom lezen we dat God ter voorbereiding van de volheid der tijden, **alles onder één hoofd,** dat is Christus, samen wil vatten (Ef 1:10). Wil je zegen ontvangen dan moet je onder dat éne hoofd staan. Wij zien nu nog niet dat alles Hem onderworpen is, maar daar gaat het wel naar toe. *Paulus schrijft dat "Wanneer alles Hem onderworpen is, zal ook de Zoon zelf Zich aan Hem onderwerpen, …, opdat God zij alles in allen."* (1 Kor 15:28). De zondeval heeft de mens onder God weggehaald en ook de vrouw onder de man met alle gevolgen van dien. God gaf aan de mensen niet alleen de opdracht tot vermenigvuldiging, maar ook tot onderwerping van de aarde (Gen 1:28). Door de zondeval is dit uit het zicht geraakt.

Door wedergeboorte wordt onze positie hersteld en kunnen wij nu al als gezinnen en Bijbelse gemeenten leven tot eer en heerlijkheid van God, onze Vader (Ef 5:23).

Opvoeding stopt niet met diploma middelbare school

"Vanuit Bijbels perspectief zouden we daaraan toe moeten voegen dat je pas volwassen bent als je de Heere Jezus hebt leren kennen."

Taak van de vader: hoofdschap

De taak van de vader in het ouderschap is in eerste instantie zijn plaats ten volle innemen onder Christus. Dit betekent gehoorzaamheid aan Gods geschreven Woord en de inwoning van de Heilige Geest. We kunnen onze kinderen de Bijbel niet onderwijzen als we niet eerst zelf onderwezen zijn. Hij moet het Woord van God **onderwijzen** en toepassen als een priester in zijn gezin. Naast het goede onderwijzen waarschuwt hij tegen ver- en misleiding. Dagelijks **gebed** is hierbij noodzakelijk. Hij heeft een voorbeeldfunctie om zijn vrouw en kinderen **lief te hebben**: zoals Christus(!), dus met een volledige overgave. Zonder wedergeboorte wordt de tucht of achterwege gelaten (bandeloosheid) of harteloos toegepast soms leidend tot mishandeling. De vader is als hoofd de eerste in tijd, rang en plaats. Niet om stil te zitten, maar als degene die **leiding geeft** en actie onderneemt. Concreet is dit in te vullen in kerkgang, gezamenlijke avondmaaltijd, klussen in huis, vakantieplannen of grote beslissingen zoals verhuizen.

Er ligt verder een taak om kinderen op te voeden tot het brengen van gerechtigheid en barmhartigheid in de kerk/gemeente en de maatschappij. Zorg (kleding en voeding) en bescherming (huisvesting) van het eigen gezin behoren tot zijn primaire taak voor het heden en de toekomst (ziekte, ontslag, overlijden). De opvoeding is pas volbracht als de zoons zelf tot 'hoofd' zijn geworden en dochters hun plaats onder een ander 'hoofd' hebben gevonden.

De taak van de school

Het is duidelijk dat op grond van de Bijbel de eerste en ook de eindverantwoordelijkheid van de opvoeding bij de ouders ligt. Vanaf de jaren tachtig kreeg de school naast vakinhoudelijke ook opvoedkundige taken. Dit dreigde door te schieten. In 2004 constateerde het SCP (Sociaal en Cultureel Planbureau), dat veel docenten aangaven dat er een taakverschuiving plaatsvond van het gezin naar de school. Het SCP gaf ter verklaring o.a. de groeiende arbeidsparticipatie van moeders en de toename van eenoudergezinnen. Scholen zeiden het gebrek aan opvoeding te moeten compenseren, al vonden de ouders dat zij de verantwoordelijkheid niet bij de school legden. Ook bij christelijke gezinnen en scholen speelde deze problematiek! Kinderen krijgen een dagopening tijdens de eerste les, dus hoeft er geen stille tijd te worden gehouden. Vervolgens zijn deze dagopeningen veelal verdwenen en ook het Bijbel lezen na de maaltijd vindt nauwelijks nog plaats. In 2013 heeft het SCP in *"Samen Scholen"* de materie opnieuw onder de loep genomen. Voor- en naschoolse opvang en budgettaire beperkingen hebben de opvoedkundige taken van de school fors uitgehold. De leraren ervaren echter, dat er nauwelijks nog aan de opvoeding thuis wordt gewerkt en dat zij de hele dag politieagent moeten spelen. Een opvoedkundig vacuüm is ontstaan.

Slotwoord en oproep

Het is de hoogste tijd dat iedere vader zijn rechtmatige positie vindt en inneemt. De belofte in Gen 3:15 dat het nakomelingschap de kop (roshe (Hebr.)= hoofd; de eerste keer dat dit woord in de Bijbel wordt genoemd!) van de slang zal vermorzelen is in Christus vervuld. In Christus delen wij in die overwinning en we mogen gaan staan en knielen, opdat onze eigen kinderen tot Gods doel zullen komen in relatie tot Hem, in hun huwelijk en in de maatschappij. Het is hartverscheurend dat in sommige kerkelijke kringen de geloofszekerheid ten onder wordt gehouden. Hoe kun je kinderen tot Christus brengen, als je zelf de weg nooit hebt gevonden?

Als de Bijbelse betekenis van het vaderschap wordt begrepen dan is er ook een godvrezende ernst en afwijzing van het aangaan van een relatie met een ongelovige, van samenwonen, echtscheiding, overspel en hoererij. Dit zijn alle 'onthoofdingen'! Al deze zaken gaan in tegen Gods bedoeling met het vaderschap en zijn plan met zijn Zoon en met deze wereld.

Ing. W. van der Meer is na een internationale carrière nu voorzitter van de zendingsorganisatie NGW. Ook is hij bestuurslid van Bijbel & Onderwijs.

Van harte aanbevolen:
https://.wi.sgp.nl/actueel/bijbels-vaderschap-is-onmisbaar-voor-de-samenleving/7148

Referenties:
https://.nl.wikipedia.org/wiki/Benjamin_Spock
https://.en.wikipedia.org/wiki/The_Common_Sense_Book_of_Baby_and_Child_Care
https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2004/Ouders_over_opvoeding_en_onderwijs
https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2013/Samen_scholen

Wordt dat mogelijk?

"MENS IN LABORATORIUM GEMAAKT!"

In het Westen is men nog terughoudend, maar in een land als China is de aandacht daarop gericht. Maar stel je eens voor dat bovenstaande titel dan als kop in kranten in ons land verschijnt, zal dan mijn Bijbels denken omtrent de schepping veranderen? Je kunt je afvragen of deze ontwikkeling het einde van het christelijke geloof is? Of betekent het soms de vervulling van de profetie over het "beest" uit Openbaringen 13? Enkele gedachten wil ik met u delen. In het onderstaande artikel komen eerst de soorten wetenschap en daarna het fundamentele Bijbelse geloof aan de orde.

Soorten wetenschap

Een kenmerk van natuurwetenschappelijke bewijsvoering is dat de experimenten die in het heden worden verricht, herhaalbaar zijn. Denk maar eens aan de bewijsvoering voor de zwaartekracht. Als men in staat zou zijn een mens te maken in een laboratorium dan zou bewezen zijn:

a. Men is in staat de informatie die opgeslagen ligt in het erfelijk materiaal te begrijpen.
b. De menselijke kennis en kunde is zodanig toegenomen dat men deze genetische informatie weer kan uitdrukken in de stoffelijke code van het DNA.

Sommige geleerden gaan ervan uit, dat de mens ontstaan is door evolutie, dat wil zeggen een geleidelijk proces, waarbij steeds een hogere orde van organismen en een steeds grotere intelligentie ontstaan. Dat proces zou begonnen zijn met de "Big Bang" (= grote knal), waarmee het heelal gevormd werd. Je krijgt dan de volgende stadia:

De atomen zouden daarbij niets anders doen, dan wat in hun aard ligt: samenvoeging tot eenvoudige moleculen → daaruit ingewikkelder moleculen → daaruit samenballing van moleculen → daaruit genetisch materiaal → daaruit eenvoudige cellen → daaruit levende organismen enz. → tot uiteindelijk de mens. Deze mens zou dan dus nu in het stadium gekomen zijn deze evolutie zelf ter hand te nemen.

"Vragen over de oorsprong van de mens liggen op het terrein van de historische en archeologische wetenschap.

Er was toen bij de gebeurtenis geen waarnemer aanwezig die nu nog leeft."

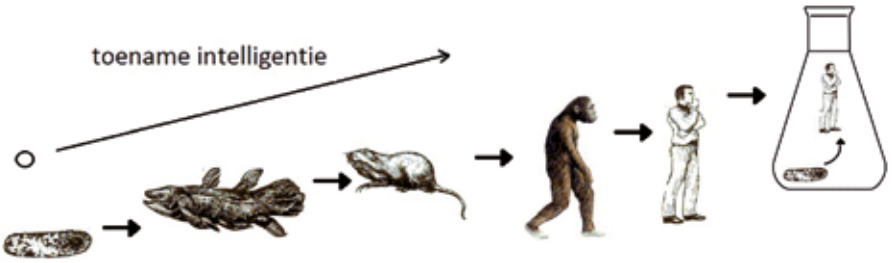

Fig.1 Uitgaande van de evolutietheorie zou gedurende miljoenen jaren geleidelijk een stijging in intelligentie opgetreden zijn, die nu zodanig is toegenomen dat de mens in staat is synthetisch leven te maken.

De prangende vraag die blijft, is: "Waar kwam de eerste informatie vandaan?"

Deze vraag valt buiten het natuurwetenschappelijke kader. Natuurwetenschappelijk bewijs is in principe door iedereen te herhalen, als men daar het voorschrift (recept) voor heeft. Alle proeven van grote natuur- en scheikundigen uit de vorige eeuwen zijn nu door studenten uit te voeren en leveren hetzelfde resultaat of hetzelfde chemische product op. Vragen over de oorsprong van de mens liggen op het terrein van de historische en archeologische wetenschap. Er was toen bij de gebeurtenis geen waarnemer aanwezig die nu nog leeft. Hier kunnen geen vaste formules of natuurwetten over opgesteld worden, maar theorieën die met nieuwe informatie verder bevestigd of ontkracht kunnen worden. Theorieën kun je niet bewijzen zoals natuurwetten. Met theorieën probeert men het waarnemen van de feiten te verklaren. Er zit dus ook een stukje vertrouwen in: vertrouwen in de aannemelijkheid van de theorie en vertrouwen dat de onderzoeker het goed onderzocht heeft.

Geloof = vertrouwen

Er is verschil in vertrouwen op God en vertrouwen in mensen. De basis van het christelijk geloof is wat God door de Bijbel geopenbaard heeft, waarin o.a. staat: *Het geloof is de zekerheid van de dingen, die men hoopt, en het bewijs der dingen, die men niet ziet* (Hebr 11:1).

Veronderstel nu eens dat er een mens gemaakt zou kunnen worden in het laboratorium, wat zou dat betekenen voor mijn geloof? Voor mezelf weet ik dat mijn ontzag voor de Schepper enorm zou toenemen. Want deze almachtige Schepper, de Heere van hemel en aarde, zou dan niet alleen de mens geformeerd hebben, maar hem ook het vermogen geschonken hebben om de code te ontsleutelen waarmee de informatie opgeslagen ligt in de cellen. Het maken van een mens in een laboratorium is voor mij te vergelijken met een computer die in staat is computers te maken. De grote vraag is daarbij: Wie schreef de programma's voor de computer?

Fig.2 Met het verstand kan men begrijpen dat aan het complexe geheel 'geest, ziel, lichaam' van de mens een driedimensionaal ontwerp ten grondslag ligt.

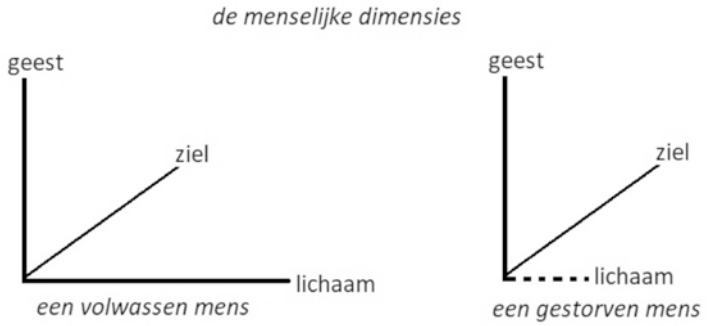

Wij houden onze ogen immers niet (alleen) gericht op de dingen die men ziet, maar (vooral) op de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn van het ogenblik, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig (2Kor 4:18).

Op die vraag geeft naar mijn mening de Bijbel het betrouwbare antwoord: *"In de beginne schiep God".* Wij kunnen als stoffelijke mensen dit niet bevatten, want God is Geest. Ons denken is een proces dat buiten het stoffelijke verloopt, dat van buitenaf op ons inwerkt, zoals een programmeur inwerkt op een computer. Dan sta je wel voor een vraag en een geheim: Welke programmeur zal je brein beheersen. Er zijn twee mogelijkheden.

Het gaat erom dat ik me onderwerp aan de Heere Jezus, Zijn Geest moet mijn denken beheersen. Door mijn onderwerping aan de Heere der heren ontvang ik innerlijke vrede en rust en grote dankbaarheid. Wat is er een dankbaarheid, omdat nu duidelijk wordt uit de Bijbel, dat Jezus Christus zijn leven heeft willen geven, om daardoor de mogelijkheid te bieden vrij te komen van de anti-Christus-geest die vanaf de geboorte in ieder mens aanwezig is.

Door te erkennen dat het niet in ons eigen vermogen ligt om te voldoen aan Gods rechtvaardige eis aan Zijn schepselen, maar dat alles te danken is aan het volbrachte werk van de Heere Jezus op de heuvel Golgotha, wordt het mogelijk geestelijk opnieuw geboren te worden. Voor deze geestelijk opnieuw geboren (= wederomgeboren) mens wordt de Bijbel een levensbron en een richtsnoer voor het leven. Paulus noemt dat ook wel een nieuwe schepping (2Cor 5:17 en Gal 6:15). Veronderstel dat in de toekomst een mens in het laboratorium gemaakt wordt. Dan is het mogelijk, dat satan bezit neemt van die mens, zodat dan letterlijk ontstaat wat de Bijbel in Openbaringen 13:18 stelt: *"Hier is de wijsheid: wie verstand heeft, berekene het getal van het beest, want het is het getal van een mens, en zijn getal is zeshonderd zes en zestig."* ■

Dit artikel is een reactie op verschillende berichten met betrekking tot synthetisch leven. Bijvoorbeeld:

- Eerste synthetische levensvorm gemaakt 20-5-2010 http://www.extendlimits.nl/artikel/persconferentie_voor_eerste_synthetische_levensvorm?lang_id=1

- [Commissie: synthetische biologie moet kunnen] Volledige vrijheid ongewenst, maar moratorium moet ook niet. 16 december 2010 http://www.c2w.nl/commissie-synthetische-biologie-moet-kunnen.118151.lynkx

- Leven programmeren Discussieer mee over de mogelijkheden van synthetische biologie dinsdag 18 november 2014 http://www.kennislink.nl/publicaties/leven-programmeren

- Kunstmatig leven gemaakt in Groningen TV | WO 06 JAN 2016 http://binnenland.eenvandaag.nl/tv-items/64257/kunstmatig_leven_gemaakt_in_groningen

Kritische kanttekening: De prestatie van Dr. Craig Venter, het vervangen van het normale DNA in een cel door kunstmatig gemaakt DNA, is te vergelijken met het vervangen van de directeur van een grote fabriek door een robot.

De heer Hoek was natuurkundige en heeft voor Bijbel & Onderwijs artikelen en brochures geschreven.

De naam Judas in De Uitnodiging (The Shack) van William Paul Young

Hoe is het mogelijk dat dit boek van Young in christelijke kring positief scoort? Niet alleen B&O, maar ook de heer Ary Geelhoed waarschuwt voor het boek. In een van zijn gebedsbrieven vermeldt hij: "The Shack (= De Uitnodiging) is een internationale bestseller, er zijn miljoenen exemplaren van verkocht. Het is meer dan zomaar een roman. Veel mensen getuigen dat hun beeld van God radicaal is veranderd door het boek. Ik heb het boek niet eerder besproken, omdat de inhoud zo duidelijk tegen de Bijbel ingaat. Ik meende dat christenen dit wel zouden inzien. Maar helaas wordt het boek ook in evangelische en orthodox reformatorische kring gelezen en door velen enthousiast ontvangen."

Onderstaand een bijdrage van Warren Smith die een boek (zie afbeelding) erover heeft geschreven.

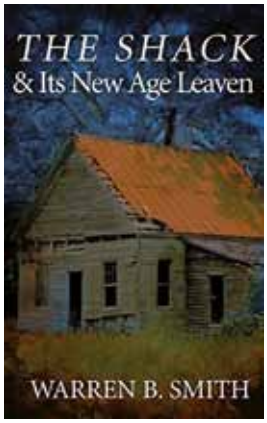

The Shack en een kat met de naam Judas

De naam Judas is omschreven als de meest gehate naam in de hele wereld. Met uitzondering van William Paul Young, de auteur van The Shack, en een paar uitzonderingen daar gelaten, zal er bijna niemand zijn die iets of iemand de naam Judas geeft. Het is één van de "verboden" namen, zoals Izebel of Lucifer. Men denkt er niet aan om een kind, hond of kat zo'n naam te geven. Deze naam heeft een zweem van trouweloosheid en verraad om zich heen. Het was tenslotte Judas die de Heere Jezus verraadde en de weg voor Zijn kruisiging plaveide. Wat dacht William Paul Young? Waarom heeft Missy, het meest aandoenlijke karakter uit The Shack, een kat die Judas heet?[1] Daarbij is het bijzonder vreemd dat er een kat in een familie met deze naam is waar het geloof van de moeder wordt omschreven als "diep"[2] en Missy stelt oprechte vragen met betrekking tot Jezus' dood.[3]

Dwaalleer en verraad

Young beweert dat The Shack veel meer is dan een fictieve roman. Hij omschrijft The Shack als "theologie samengevat in een verhaal". Hij schrijft: Begrijp me niet verkeerd, The Shack is theologie. Maar het is theologie die samengevat is in een verhaal, het Woord werd vlees en leefde in een lichaam van bloed en botten, een alledaags menselijk leven.[4]

Dit wordt gezegd ondanks het feit dat personen in Youngs boek en zijn "Shacktheologie" regelmatig God en Zijn Woord bespotten met cryptische humor en listige interacties. Om het gewoon botweg te zeggen, de naam Judas past heel erg goed in het meeste wat William Paul Young onderwijst. Net als Judas verraadt Young de Heere Jezus Christus en het Bijbelse christendom met zijn ketterse Shacktheologie, een theologie waarin, naast een aantal andere zaken, geen duivel en geen Christus bestaan. In het hele verhaal van The Shack, komen we hen niet tegen. De duivel wordt nergens in het verhaal genoemd, want Young wil ons doen geloven dat het kwaad en duisternis "niet werkelijk bestaan"[5] Daarnaast wordt de Jezus in The Shack nooit geïdentificeerd als de Christus. Sterker nog, de naam Christus komt in het hele verhaal van The Shack niet voor.[6]

Een bekende (Amerikaanse) voorganger gaf een bevlogen preek over dertien van de ketterijen die hij had gevonden in The Shack.[7] Een van de dwalingen die hij niet noemde en dit is misschien wel de meest verhelderende van allemaal, is de pantheïstische suggestie dat God "in" alle dingen is. Het is onvoorstelbaar, Young legt deze fundamentele new age, nieuwe spiritualiteit en nieuwe wereld religie-leer in de mond van "Jezus" in The Shack. Youngs "Jezus" zegt: "God, die de basis is van alle dingen, woont in, is rondom, en in alle dingen." [8] Maar dit is een valse leer, God is niet "in" alle dingen.[9] Dat Young deze dwaalleer in de mond van de "Jezus" uit The Shack legt, is een absoluut verraad ten opzichte van (de ware) Heere Jezus Christus.

> **"Net als Judas verraadt Young de Heere Jezus Christus en het Bijbelse christendom met zijn ketterse Shacktheologie."**

1. William P. Young, *The Shack: Where Tragedy Confronts Eternity* (Los Angeles, CA: Wind blown Media, 2007), p. 231.
2. Ibid., p. 11.
3. Ibid., p. 31.
4. Baxter Kruger, *The Shack Revisited: There is More Going On Here Than You Ever Dared to Dream* (New York: Faith Words), p. xi.
5. William P. Young, *The Shack*, op. cit., p. 136.
6. Warren B. Smith, *"The Christless Shack"* (article posted at warrenbsmith.com).
7. Michael Youssef, *The Shack Uncovered: 13 Heresies Explained* (Leading the Way Ministries, 2017). *The Shack Uncovered: 13 Heresies Explained* (PDF)
8. William P. Young, *The Shack*, op. cit., p.112.
9. Warren B. Smith, *Be Still and Know That You are Not God: God is Not "in" Everyone and Everything* (Eureka, MT: Lighthouse Trails Publishing, 2015). This is a free online booklet that traces the history of the false teaching that God is "in" everything. It also offers a scriptural refutation of this heretical doctrine.

Een verbazingwekkend en afschuwelijk verraad

Dus, als Young zo onbezorgd omgaat met het Bijbelse christendom, zouden we dan verbaasd moeten zijn dat hij net zo gemakkelijk omgaat met de naam Judas: een naam die heel duidelijk de eigenzinnige rol in veel van de tegenwoordige kerken weergeeft. Wat Young omschrijft als "Theologie verpakt in een verhaal" is in werkelijkheid verraad van de Bijbelse waarheid, verpakt in een sluw beraamde fabel (2Petrus 1:16). *The Shack* bevat alles waar de Heere Jezus ons voor waarschuwde om voor uit te kijken, toen Hij zei: "Pas op dat niemand u misleidt" (Lucas 21:8).

Deze waarschuwing lijkt ook te gelden voor auteurs als William Paul Young die er geen moeite mee hebben om verraderlijke newage-leringen in Jezus' mond te leggen en de kat van een klein meisje Judas te noemen.

Voor velen is The Shack een prachtig boek, maar in werkelijkheid is het een verraad van het Bijbelse christendom en van onze Heere Jezus Christus. Om het met de woorden van de profeet Jeremia te zeggen: "The Shack lijkt, voor veel van zijn lezers, "betoverend", maar in werkelijkheid is het afschrikwekkend en toch willen de mensen het boek hebben. *Een verbazingwekkend en afschuwelijk verraad is gepleegd in het land; Iets verschrikkelijks, iets afschuwelijks gebeurt er in het land: de profeten profeteren leugens, de priesters heersen door hun handen, en Mijn volk heeft het graag zo. Maar wat zult u doen aan het einde hiervan?* (Jeremia 5:30-31). ■

www.lighthousetrailsresearch.com/blog/?paged=2

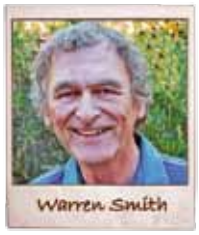

Kinderen en de identiteit van christelijke scholen

Welke leer krijgen onze kinderen op christelijke scholen?

Onlangs gingen alle alarmbellen af rondom gruwelijke orkanen. Mensen werden geëvacueerd, huizen versterkt en er werden maatregelen genomen. Wordt echter beseft, dat in onze Westerse cultuur op geestelijk gebied ook alarmbellen moeten afgaan? Diverse vragen zijn dan te stellen. Welke maatregelen treffen wij? Zijn wij goed voorbereid? Hebben wij verantwoorde acties ondernomen? Wat doen we met onze kinderen? Gelet op deze vragen is het bij het secretariaat dan ook niet vreemd meer, dat informatie over thuisonderwijs wordt ingewonnen.

Waar gaat het om?

De identiteit van veel christelijke scholen staat steeds meer onder druk. Met name een docent Godsdienst, die de Bijbel als enige ware bron erkent en belijdt, wordt het vaak moeilijk gemaakt. Kun je nog Bijbelkennis overdragen? Schoolbesturen worden voorzichtig. Sommige gaan zover dat het interreligieuze de voorrang krijgt. Deze nieuwe identiteit staat overigens haaks op het Bijbels getuigenis en ze omarmt de andere godsdiensten op hetzelfde niveau als het Woord der waarheid, de Bijbel. Alles wordt postmodern bekeken.

Waarschuwing en opdracht

Let eens op de volgende teksten.
"Zo zult gij hen dan aan hun vruchten kennen. Niet een ieder, die tot Mij zegt: Here, Here, zal het Koninkrijk der hemelen binnengaan, maar wie doet de wil mijns Vaders, die in de hemelen is. Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Here, Here, hebben wij niet in uw naam geprofeteerd en in uw naam boze geesten uitgedreven en in uw naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun openlijk zeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij werkers der wetteloosheid" (Matt 7:21-23).

"Want er zullen valse christussen en valse profeten opstaan en zij zullen grote tekenen en wonderen doen, zodat zij, ***ware het mogelijk, ook de uitverkorenen zouden verleiden"*** (Matt 24:24).

Het doet me denken aan een bekende uitspraak: *"Een mens is zo wijs als de leermeester die hij heeft gehad."* In Johannes 14: 6 leert de Heere Jezus wie Hij is: *"Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand komt tot de Vader dan [alleen] door Mij."* De Bijbel roept ons (actief) op om gelijkvormig aan deze Heere te worden. Dat is ook bij het christelijk onderwijs een noodzaak! Onze kinderen zijn een groot deel van de dag op school: Wat horen en leren ze daar? Is dit Bijbels verantwoord? Worden zij geïnfecteerd met een valse leer? Doen ze wezenlijke kennis op of worden ze omgevormd tot een werelds denkend individu, waar geen plaats meer is voor de Heere Jezus? Tot mijn grote ontsteltenis moet ik zeggen, dat het antwoord op bovenstaande vragen negatief is en de Bijbel ons hierover de alarmbellen laat rinkelen.

Daarom adviseer ik om te informeren naar de juiste bronnen, want kwesties als "Wie is Jezus Christus", "Evolutie", "Wereldgodsdiensten" en "Ethiek" zijn bepalend voor de manier van denken van kinderen/leerlingen. Er zullen voorzorgsmaatregelen moeten worden getroffen, want onze kinderen kunnen we niet aan de wereld overlaten. Nee, het moet zoals in 2Tim 4: 3 en Titus 1: 9 staat over de *gezonde* leer gaan. Of kan men die niet meer verdragen?

docent vo
Naam en adres bij de redactie bekend

Kort nieuws

➤ STICHTING BIJBEL & ONDERWIJS

In de Algemene Ledenvergadering van 12 oktober 2017 is unaniem door de aanwezige leden besloten de vereniging om te zetten in een stichting. In de daaropvolgende extra ledenvergadering op 26 oktober 2017 is het besluit eensgezind bekrachtigd door de aanwezige leden. Juridisch is deze volgorde van vergaderen vereist. ■

➤ PUBLICATIES IN 2017

In 2017 heeft Bijbel & Onderwijs twee publicaties uitgegeven: *Multculti – Een introductie in de fundamenten van geloof* en *Griezelen in kinderboeken – Een gevaar voor kinderen*. In de eerstgenoemde publicatie (56 blz., € 4,95) worden achtereenvolgens islam, hindoeïsme, boeddhisme en christendom besproken. Van de tweede brochure (24 blz., € 1,50) is ook een e-versie beschikbaar (€ 1,00). Een flyer over het onderwerp is gratis bij het secretariaat verkrijgbaar. ■

➤ GRIEZELEN

De kinderboekenweek 2017 met als thema *Griezelen* in kinderboeken heeft bij ouders en leerkrachten veel zorgen opgeleverd. Het refrein van het lied voor de kinderboeken spreekt al duidelijk taal.

Dit is gruwelijk eng, eng
Maar ik ben niet bang bang
Niet voor grote haaien
Niet voor spoken, heksen, kraaien
Deze dingen doen me niets
Nee, ik raak niet snel in paniek

Een ouder berichtte:
Hoe moeten kinderen nu toegeven dat ze iets wel eng vinden? En wat een ontkenning van de angst van de vele kinderen die wel bang zijn geworden van spoken en heksen. ■

➤ HOMEOPATHIE

"Homeopathie voor dieren" was een kop in een advertentieblad uit de omgeving van Amersfoort. De klassieke homeopaat die de alternatieve geneeswijze ook bij dieren toepast, heeft niet alleen een praktijk, maar verzorgt ook lezingen. Homeopathie blijft de aandacht trekken. De stelregel "Baat het niet, het schaadt ook niet" is helaas gangbaar. De onwetenschappelijke en on-Bijbelse achtergronden van deze door Hahnemann en in ons land door Vogel voorgestane geneeswijze staan op de website van B&O. Wat zal de reactie in kerkelijke kring op de Australische studie met de uitdagende titel zijn: *Een belangrijke Australische studie ontmaskert homeopathie weer.* Het artikel op smithsonianmag.com stelt kort en bondig: "De Australische studie is de eerste stellige bewering - vertrouwend op een uitgebreid onderzoek van medische literatuur- die de laatste slag toebrengt aan een 200 jaar oude alternatieve behandeling, die ontwikkeld is door een Duitse geneesheer met geen enkele interesse in gedetailleerde ziekteleer, noch in gebruikelijke diagnose en behandeling." De onderzoekers zijn bezorgd dat mensen die doorgaan met deze alternatieve geneeswijze reële gezondheidsrisico's lopen. ■

Zie webshop
www.bijbelenonderwijs.nl

➤ ALLEEN DE SCHRIFT, ALLEEN JEZUS CHRISTUS

Wie kent deze twee pijlers van de reformatie niet? Wat gebeurt nu in de lutherse kerk (EKD) in het land van de reformatie, Duitsland? In een oecumenische dienst in Garmes-Partenkirchen baden twee moslimleerlingen het gebed: "Allah is de allergrootste, geprezen zij u, o Allah, en lof zij u en gezegend is uw naam en hoog verheven is uw heerschappij en er is geen god buiten u!" Er wordt dus van uitgegaan, dat de God van de Bijbel en Allah dezelfde zijn. De auteur van het boek *"Der Islam aus dem Blickwinkel der Bibel"* (De islam uit de visie van de Bijbel), Hilmar Erlenburg, stelt niet mis te verstaan: **Islam en christelijk geloof zijn als water en vuur.** Bron: Topic nr. 11, 2017.

Op de deelsite *Huis van islam* van www.bijbelenonderwijs.nl zijn diverse artikelen die de verschillen tussen het Bijbels en het islamitisch denken weergeven.

Verontruste leden van de lutherse kerk waarschuwen in hun blad, *Wort und Leben,* tegen deze on-Bijbelse ontwikkeling in hun kerk. In het nummer van juli 2017 staat o.a. een artikel met als kop *Zending in een tijd met steeds grotere tegenstand:* "De grootste uitdaging tegenwoordig is de islam…… Helaas geeft de EKD het onderscheidend kenmerk van het christelijke geloof op." ■

➤ REACTIE MAGAZINE JULI 2017

Hierbij wil ik u hartelijk danken voor het julinummer van B&O. Het blad bevat uitstekende artikelen over onderwerpen die momenteel in de aandacht staan. Ik heb het als opbouwend ervaren dat door broeders in ons geloof deskundige voorlichting gegeven wordt over onderwerpen, die ook ons kunnen raken. Wij hebben het nodig, dat er ook tegengeluiden zijn.

Met name het uitgebreide artikel over orgaantransplantatie, dat belicht wordt vanuit de christelijke hoek, heeft ook mijn opvattingen hierover bevestigd. Ons lichaam is geen speelgoed, en zeker met het verruilen van organen kan de identiteit van de betreffende persoon

aangetast worden. Er staat o.a. *"Gij, die hart en nieren toetst"* (Psalm7:10; 26:2; Jer11:20; 17:10; 20:12 enz.). Hoe ver dit precies gaat, kan ik niet helemaal overzien, maar grote terughoudendheid is op dit terrein wel geboden. ■

Naam en adres bij redactie bekend.

➤ HET SPEL WEERWOLVEN VAN WAKKERDAM

Over dit spel ontving de secretaris de volgende reactie:

"*Weerwolven van Wakkerdam* is een mythisch groepsspel waarin je wordt ondergedompeld in de duistere en gevaarlijke wereld van weerwolven. Het is een rollenspel vol leugens, bedrog en vooral veel bloederige doden." Dit is de spelomschrijving van een spel waar onze achtjarige dochter vorige maand mee thuiskwam en ze vertelde dat ze dit spel in de klas moest spelen. Wij, als ouders, moesten even achter onze oren krabben. Nadat we de spelregels hadden opgezocht, zijn we toch maar meteen in de pen geklommen en hebben we de leerkracht gevraagd of ze alleen spellen kunnen spelen met een prettig en pedagogisch verantwoord karakter. Een spel dat mythen, een duistere wereld, leugens, bedrog en 'dagelijks' bloederige doden in zich heeft, hoort volgens ons niet thuis op een basisschool (met een christelijke identiteit), maar los daarvan is het ook pedagogisch onverantwoord. Hoe kun je kinderen in een spelvorm zulke grensoverschrijdende dingen laten doen, terwijl je er niet aan moet denken dat dit in het echt gebeurt. Spellen die op school gespeeld worden, zijn er onder andere om positieve, sociale vaardigheden te ontwikkelen. Spellen met een karakter als *Weerwolven van Wakkerdam* leveren het tegenovergestelde op. Dit geldt ook voor het spel *Moordenaartje.* Alleen de titel al zet je aan het denken, maar op school worden deze spellen zonder schroom gespeeld. Het antwoord op onze e-mail aan school was verbluffend. Onze dochter zou voortaan in een andere klas geplaatst worden, wanneer het spel weer gespeeld werd. Kennelijk vindt de school het pedagogisch meer verantwoord om onze dochter op deze momenten buiten de groep te plaatsen, dan op zoek te gaan naar een ander spel. Kunt u, als lezer van dit bericht, ons vertellen hoe opbouwend dit is voor het groepsproces en wat kinderen van deze spellen kunnen leren?" ■

Yvonne Keemink

➤ EEN OPMERKELIJKE MAILING

Wat kan een keurig opgemaakte flyer waarin overzichtelijk berichten over abortus en de gevolgen daarvan in een overwogen layout geplaatst zijn, de aandacht trekken. De al decennia bestaande Vereniging tot Bescherming van het Ongeboren Kind (VBOK) zond deze opmerkelijke mailing. Na het lezen kan opgemerkt worden dat abortus altijd gevolgen heeft: Dat is niet alleen het aantal afgebroken zwangerschappen – in 2015 30.803 -, maar dat zijn ook de reacties van de psychisch geraakte vrouwen die een abortus hebben ondergaan. De nood én de hulp worden doeltreffend onder woorden gebracht.

Haar eerste lachje

Myra was 20 en zwanger: 'Ooit wilde ik wel kinderen, maar nu al? De timing had niet slechter gekund. En dat na één keer vrijen zonder condoom. Geen idee dat een ongeluk in zo'n klein hoekje zat. Ik studeerde en mijn vriend en ik kenden elkaar nog niet zo lang. Mijn leven moest nog op gang komen.' Myra's vrienden en familie adviseerden een abortus te laten doen. 'Hiervan raakte ik in de war. Ik wist zelf niet goed wat ik wilde en het leek me fijn om met iemand te praten die mij verder niet kende en die wel wist waar ik het over had.' Ze nam contact op met Siriz. 'Ik werd rustig van de gesprekken. Mijn vriend en ouders zijn ook een keer mee geweest. Daardoor hebben we samen besloten de zwangerschap uit te dragen. Vorige maand is ons dochtertje geboren, vandaag kreeg ik haar eerste lachje. Ik kan de hele dag wel naar haar kijken, we zijn zo blij met haar!' *Bron: VBOK*

• Aantal zwangerschapsafbrekingen	30.803
• Abortuscijfer (aantal zwangerschapsafbrekingen per 1000 vrouwen 15-45 jaar)	8,6
• Abortusratio (aantal zwangerschapsafbrekingen per 1000 levendgeborenen)	158
Zwangerschapsduur bij de afbreking	
Eerste trimester t/m 12 weken	25.064
Tweede trimester 13-24 weken	5.731
Zwangerschapsafbrekingen bij tieners	3.079
Zwangerschapsafbreking op basis van resultaten prenataal onderzoek	4,6%

Jaarrapportage 2015 van de Wet afbreking zwangerschap, Inspectie voor de Gezondheidszorg, Min. VWS, februari 2017 ■

➤ BEZOEK WEBSITE BIJBEL & ONDERWIJS

Dankzij *Google Analytics* blijf je op de hoogte van het aantal bezoekers van de site van B&O.
Tussen 16 en 22 november '17 waren volgens Google de resultaten:

- maandelijks 6600 bezoekers
- wekelijks 1400 bezoekers
- dagelijks 243 bezoekers

De bezoekers komen in de eerste plaats uit ons land, maar dan komen in volgorde van de vermelde percentages:

België 7,8 %
Suriname 1,3 %
Ver. Staten 1,1 %
Duitsland 0,6 % ■

➤ BOEDDHISTISCH INVLOEDEN

Het is overbekend dat het boeddhisme ingang in ons land heeft. Hun gebedsplaatsen, pagodes, staan ook in het Nederlandse landschap. Daarnaast is er ook van deze Oosterse religie invloed in therapieën en trainingen. Op een bij het secretariaat binnengekomen bericht deelde een bestuurslid zijn ervaring met het boeddhisme mee.
"Toen zendelingen in Tibet aankwamen (evenals later Engelse soldaten) schrokken zij van de gruweldaden die in Tibet bedreven werden. Vermoedelijk doordat het land lang geïsoleerd was. Tot 1913 (sinds 14e eeuw) was verminking een onderdeel van het strafsysteem. Ledematen werden zonder verdoving afgesneden. Uitvoerders waren de laagste kaste Ragyabas (metaalbewerkers en slagers) die ook zorg droegen voor de "luchtbegrafenis". De doden werden in stukken gesneden en aan de gieren gevoerd. Eenmaal per jaar deden zij ook een trantic boedhistisch ritueel waarbij graven werden opengehaald en de botten in brand gestoken waarna de bottenresten als amulet werden verkocht. (http://magiedubouddha.com/p_tib-os1-intl.php). Eén van de meest occulte boeken is het Tibetaans dodenboek. Hierin staan rituelen beschreven om in contact met de geesten van doden te komen. Ik heb één keer een lezer van dat boek aan de evangelisatiekraam in Deventer gekregen. De sfeer werd zelfs bedreigend. De man begon zo te schreeuwen dat alle omliggende marktkraamhouders spontaan een muur rondom ons vormden. Hij droop toen af. Na de gewelddadige inlijving van Tibet door China is de Dalai Lama verbannen en is hij op de pacifistische toer gegaan als voorvechter van de wereldvrede. Zijn mystieke invloed is nu niet meer beperkt tot één land, maar hij wordt als een wereldleider gezien. Zijn opvattingen gaan volledig tegen de Bijbel in en hij is één van de grote wereldmisleiders. We zullen dus moeten blijven waarschuwen. ■

➤ WONDEREN IN DE SCHEPPING

Aan de hand van creatieve wonderen uit de dieren-, planten- en sterrenwereld die de Schepper heeft gemaakt, laat de bekende christen-wetenschapper Werner Gitt zien wie de oorsprong van alles is: de eeuwige God, die ondanks Zijn grote verhevenheid omziet naar mensen, kleine schepselen, en hen voor eeuwig wil redden.
Een prachtige brochure, full colour, formaat A5 (dwarsformaat), 64 pag., € 3,95. Zie de webshop van www.bijbelenonderwijs.nl ■

➤ DOOR WELKE GEEST GELEID?

Een tijdje geleden moest ik bloedprikken. Dat gebeurde in de plaatselijke Don Bosco school. Ik pakte daar het tijdschrift *'Don Bosco/NU'*. Don Bosco (1815-1888), een Italiaanse priester, was de stichter van de salesiaanse orde en de naar hem genoemde stichting wijdt zich aan jeugd- en jongeren zorg. In het voorwoord van het tijdschrift kwam ik de volgende citaten tegen van Wilfried Wambeke, leider van de salesiaanse provincie Vlaanderen-Nederland: "Ik raakte gaandeweg vertrouwd met de spirit van Don Bosco" en "als salesiaan en als priester geloof ik dat het God is die mij roept en zendt, en dat Hij mij ook de kracht en de inspiratie zal geven om te doen waartoe Hij mij zendt. Ook Don Bosco laat me voelen dat ik er nooit alleen voor sta. Zijn vertrouwen in Maria als hulp van de christenen werkt inspirerend". Verder op in het blad kwam ik het volgende lied tegen:

Don Bosco, vader van de jongens
Don Bosco, leraar van de jeugd,
Gij werkt voor het heil der zielen
En die te winnen was U vreugd.
Don Bosco, gids voor onze zielen
Don Bosco, redder van de jeugd.
Leer ons neigingen bedwingen
Leid ons de weg op naar de deugd.

Ik krijg de indruk dat deze Don Bosco als vader, redder en geest aanbeden wordt. Dat doet mij huiveren. De meeste activiteiten in het blad zijn gericht op het helpen van de medemens en ogen maatschappij sympathiek. Veel activiteit zijn gericht op kinderen en jongeren. Achter hun centrum in Assel hebben ze een meditatiebos, waar spirituele wandelingen gemaakt kunnen worden. Ik ben er één keer geweest. Geen aanrader. Op het pand staat een steen met als opschrift "Het is goed om bij jullie te zijn" . De auteur laat zich raden Don Bosco. ■
Bron: lid Bijbel & Onderwijs, naam en adres bij de redactie bekend

➤ ONTDEK HET LEVEN

Steeds meer middelbare scholen (VMBO) vragen een voorbeeld pakket aan van de godsdienstmethode *Ontdek het Leven*. We zien dat de honger en noodzaak naar een Bijbelse godsdienstmethode toeneemt. Ook vanuit België komen er aanvragen binnen. Diverse scholen in Nederland werken al met deze rijk

geïllustreerde werkboeken, waarin op heldere wijze de Bijbelse lijn wordt gevolgd met Jezus Christus in het middelpunt. De methode is vekrijgbaar in onze webshop: www.bijbelenonderwijs.nl ■

➤ ERGOTHERAPIE

Wie onder behandeling van een ergotherapeut komt, kan mindfulness krijgen. Op de site van B&O staat een artikel waarin die training wordt besproken: https://bijbelenonderwijs.nl/bijbel-en-new-age/mindfulness/. De titel is al veelzeggend: *Alternatief balanceren in de gezondheidsszorg.* Mindfulness is een training die gebaseerd is op het boeddhisme. "Aandachtstraining" en bij het lopen "contact zoeken met de aarde" zijn van die termen die bij de training gebruikt worden. ■

➤ RGM

"De RGM (Ronnie Gardiner methode) is een oefenmethode die de zintuigen en daarmee verschillende hersendelen stimuleert", vermeldt een site. Ergotherapeuten maken gebruik van deze methode die o.a. toegepast wordt bij mensen met parkinson en dementie. Het wordt een creatieve therapie genoemd: Het is een verzamelnaam voor allerlei soorten van therapie waarbij gebruik gemaakt wordt van dans, zang, kunst en muziek. Doordat men danst of zingt komen emoties los waardoor de therapeut een ingang heeft om verder te komen. Een voorbeeld: **Sensorische therapie.** Bij deze therapievorm gaat men uit van de gedachte dat de mens 7 i.p.v. 5 zintuigen heeft. Naast, oog, oor, reuk, smaak en tast, komen bij deze therapie de evenwichtszin en de propriopceptis (vestibulaire systeem). De evenwichtszin zorgt ervoor dat we ons bewust zijn waar het hoofd zich bevindt ten opzichte van de omgeving en de propriopceptis of houdings- en bewegingsgevoel bevindt zich in al onze spieren en gewrichten. Zie eventueel de omschrijving op de website http://www.iksimij.nl/page/wat-is-s-i-.
Vanuit het holistische, creatieve en sensorische denken wordt veelal de mythe verkondigd, dat mensen een dominante linker of een dominante rechter hersenhelft hebben. ■

➤ DIGITALE MEDIA

Ouders die bij hun kinderen terughoudend t.a.v. digitale media zijn, krijgen van prof.dr.dr. Gertraud Teuchert-Noodt, verbonden aan de universiteit in Bielefeld, volkomen gelijk. Boven het artikel in het blad *Topic*, 11/2017, waarin haar onderzoek wordt besproken, staat de duidelijke titel: *Digitale media vernietigen de hersenen van een kind en ontmoedigen mensen.* Hoewel in het artikel vakjargon wordt gebruikt, is het waardevol enkele gedachten weer te geven. Volgens de onderzoeker beïnvloeden de digitale media, bijv. de smartphone, het limbische systeem van het kind. Dat systeem verwerkt emoties. Door de beïnvloeding wordt een schakelsysteem geactiveerd, dat met betrekking op verslaving van beslissende betekenis is. Jonge mensen hebben volgens Teuchert nog geen mogelijkheid om verslavend gedrag te controleren. Elk kind moet zijn hersenen kunnen ontwikkelen. Ze wijst op nieuwsgierigheid, moed, wil en sociaal gedrag. Het komt stellend over, maar ze beweert: De digitalisering van kinderen verhindert automatisch de vorming van deze noodzakelijke kwaliteiten. Mensen die met de digitale media opgroeien en ze als volwassenen permanent gebruiken, laten zich bij het zelfstandig denken evenals bij het handelen onder curatele stellen: Men verliest de controle over het doen en het plannen. ■

➤ TENSLOTTE

Hoe velen zullen zo aan het eind van het jaar 2017 deze tekst uit Psalm 63 op de schitterende onderstaande kaart persoonlijk gebruiken om de Heere te danken voor Zijn hulp. De Heere der heren, de Heere Jezus, zegt aan het eind van Mattheüs: *En zie, Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld.* In navolging van Ef 5: 19 en Col 3: 16 zing je tot Zijn eer psalmen, lofzangen en geestelijke liederen. Ouders, leerkrachten, directies en besturen van christelijke scholen én het bestuur van Bijbel & Onderwijs hebben daar alle reden voor. ■